

לקוטי תורה • פרשת נשא • מאמר 4

כתיב ה' יחתו מריבו וגו'

נאמר: "הוי" — המתקוממים נגדו יישברו"

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק

LikuteiTorah.com

הפרשה החסידית

[/likuteitorah.com/he/likutei-torah/nasso/4](https://likuteitorah.com/he/likutei-torah/nasso/4)

1 כתיב ה' יחתו מריבו וגו'. וקשה מי הם המריבים עם ה' וע' בזהר פ' ויקרא (דף י"ט ע"ב) מה שפ"י בשעתא דדינין מתערין ושליטין.

כתוב: "הוי" — יחתתו מריבו" וגו'. אך קשה: מי הם המתעמתים עם ה'? ועיינו בזהר, פרשת ויקרא (דף י"ט ע"ב), בפירושו: "בשעה שהדינים מתעוררים ושולטים,

שלטין על רחמי ורחמי אתכפיין ובשעתא דקוב"ה [דקדשא בריך הוא] אתברך ממבועא דנחלא כדין גברי רחמי ואתכפיין דיני הה"ד [הדא הוא דכתיב] ה' יחתו מריבו וי כו' ע"ש.

הם שולטים על הרחמים, והרחמים נכנעים; ובשעה שהקדוש ברוך הוא מתברך ממבוע הנחל, אזי הרחמים גוברים והדינים נכנעים. וכך נאמר: "הוי" — יחתתו מריבו": "מריב וי", [מי ש] מתעמת עם ה' וגו'; עיינו שם.

ולהבין זה איך ענין דינין מתערין נק' מריבו והענין כי שם הוי' הוא מדת רחמים והגם דשם הוי' הוא בז"א דאצי"

כדי להבין זאת: כיצד נקרא עניין התעוררות הדינים "מריבו", כלומר, "המתעמתים עמו"? העניין הוא ששם הוי' הוא מידת הרחמים. ואף ששם הוי' הוא בזעיר אנפין (מדות) דאצילות,

והרי יש בו מדת הגבורה וכן בהתהוות הנבראים שהתהוותם הוא משם הוי' הרי יש ד' מחנות שכינה מחנה מיכאל חסד ומחנה גבריאל גבורה.

והרי יש בו גם מידת גבורה; וכן בהתהוות הנבראים, שהתהוותם היא משם הוי', הרי יש ארבעה מחנות שכינה: מחנה מיכאל, חסד, ומחנה גבריאל, גבורה.

אך כי בחי' גבורה זו היא ע"ד לאכללא שמאלא בימינא שהיא כלולה ובטלה לגבי מדת החסד וא"כ אז אדרבה מגיע ממנה תועלת ומעלה יתירה בהחסד יותר מאם היה החסד בפ"ע [בפני עצמו]

אלא שמידת גבורה זו היא באופן של "לאכללא שמאלא בימינא" — הכללת השמאל בימין: היא כלולה במידת החסד ובטלה כלפיה. ואם כן, אדרבה, היא מביאה תועלת ומעלה נוספת בחסד, יותר מכפי שהיה אילו החסד היה עומד בפני עצמו.

כי חסד הוא בחי' קרירות וכמו המים שהם קר ולח [עיי' בזהר ר"פ וארא] ועיקר החיות הוא ע"י החיממות וכמו כי הדם הוא הנפש,

כי חסד הוא בחינת קור, בדומה למים, שהם קרים ולחים [עיינו בזהר, בתחילת פרשת וארא]; ואילו עיקר החיות הוא באמצעות החום, כפי שנאמר: "כי הדם הוא הנפש";

וכן הוא ג"כ ברוחניות כי מצד בחי' המים עצמן בחי' קרירות יוכל להיות גם כן דאגלדו מיא שהוא מניעת ההשפעה מכל וכל וז"ש [וזהו שכתוב] ביעקב ויחמו הצאן כו'.

וכך גם ברוחניות: מצד בחינת המים עצמם, בחינת הקור, עלול להיות גם מצב שבו "אגלדו מיא" — המים קופאים, כלומר, ההשפעה נעצרת לחלוטין. וזהו שנאמר אצל יעקב: "ויחמו הצאן" וגו'.

2 ויחמנה בבואן לשתות כוי שכל הולדה אי"א להיות כ"א ע"י חמימות שהוא מבחי' גבורה. ולכן בשם הוי' המהוה הכל צ"ל ג"כ בחי' גבורה.

"והיו מתחממות בבואן לשתות" וכו': אין הולדה יכולה להתרחש אלא באמצעות חום, שהוא מבחינת גבורה. לכן גם בשם הוי', המהוה את הכול, צריכה להיות בחינת גבורה.

אלא שהיא כלולה בימין וא"כ מזה דוקא עיקר החיות וההתהוות. אבל אם מדת הגבורה אינה כלולה
בחסד

אלא שהיא כלולה בימין; ואם כן, דווקא מכך נובעים עיקר החיות וההתהוות. אבל אם מידת הגבורה אינה כלולה
בחסד,

וכמו שהיה בעולם התהו שלא היה בחי' לאכללא שמאלא בימינא אז נסתעף מזה התהוות דינין קשים והן המקטרגים שלמעלה שכל רצונם לפעול דין וכמ"ש

כפי שהיה בעולם התהו, שבו לא הייתה בחינת "לאכללא שמאלא בימינא" — לכלול את השמאל בימין — אזי השתלשלו מכך דינים קשים. אלה הם המקטרגים שלמעלה, שכל רצונם להוציא דין לפועל, כפי שכתוב

בזהר ר"פ מקץ ע"פ ולכל תכלית הוא חוקר, וכן יש למטה בבני אדם אנשים השמחים ברעת חבריהם.

בזהר, בתחילת פרשת מקץ, על הפסוק "ולכל תכלית הוא חוקר". וכך גם למטה, בין בני האדם, יש אנשים השמחים ברעתם של חבריהם.

3 וגם לפעמים שמתקצפים על החוטא אין זה שרע להם על החטא כ"א שחפצם בפועל הדין.

גם כאשר הם מתמלאים לעיתים כעס על החוטא, אין זה מפני שהחטא מכאיב להם, אלא מפני שהם רוצים שהדין יתבצע.

ועי' המקטרגים שלמעלה שהם עי' הנ"ל שאינם מצטערים מהחטא עי' קנאת הי' צבאות כ"א שחפצם בפועל הדין והיינו לפי שהם סיגי הגבורה.

כך גם המקטרגים שלמעלה, שהם בדומה לאמור לעיל: אין החטא מכאיב להם כדרך "קנאת הוי' צבאות", אלא רצונם הוא שהדין יתבצע. הסיבה לכך היא שהם פסולת הגבורה.

ולכן הם הנק' מריבו דשם הוי' שהם נגד שם הוי' שרצונו ית' דוקא בחסד ולאכללא שמאלא בימינא [ועד"ז פי' בזהר ס"פ אחרי (דע"ט ב') ענין הנועדים על הוי']

לכן הם נקראים "מריבו" של שם הוי' — הם עומדים נגד שם הוי', שהרי רצונו ית' הוא דווקא בחסד ו"לאכללא שמאלא בימינא". [ועל דרך זה פירש הזוהר, בסוף פרשת אחרי (דף ע"ט ע"ב), את ענין "הנועדים על הוי":

והיינו כי קרח רצה גי' להפריד הגבורות בפ"ע [בפני עצמן] ולא להיות בחי' לאכללא שמאלא בימינא כמ"ש בזהר ר"פ קרח.

כלומר, גם קורח רצה להפריד את הגבורות לעצמן, ולא שתהיה בחינת "לאכללא שמאלא בימינא", כפי שנאמר בזוהר, בתחילת פרשת קורח.

ועד"ז נתבאר במ"א פי' וענין לתת נקמת הוי' במדין לפי שבחי' מדין ריב ומדון הוא גי' הפך ונגד בחי' שם הוי' וכמ"ש בד"ה החלצו מאתכם כו'

ועל דרך זה מבואר במקום אחר פירושו ומשמעותו של "לתת נקמת הוי' במדין": בחינת מדין — ריב ומדון — היא גם היפוכה של בחינת שם הוי' ועומדת נגדה, כפי שנאמר במאמר המתחיל "החלצו מאתכם" וכו',

בפי' מטות ושם נתבאר כי אף שבתורה יש כמה עונשין וגבורות אך זה הגבורה תכליתה חסד להיות עי' תיקון לנפש החוטא

בפרשת מטות. ומבואר שם שאף שבתורה יש עונשים וגבורות רבות, תכליתה של גבורה זו היא חסד: שעל ידה תתוקן נפשו של החוטא,

כמו אב המכה את בנו כדי שילך בדרך טובים משא"כ גבורות קשות חפצם בפועל הדין מצד עצמו עיין בזהר בלק

כמו אב המכה את בנו כדי שילך "בדרך טובים"; ואילו הגבורות הקשות רוצות שהדין יתבצע לשם עצמו. עיין בזוהר, בלק

(דקצ"ב ע"ב) גבי מה כתיב בה אי"ל [אמר ליה] לא תרצח כוי' ע"ש]. וע"ז נאמר הי' יחתו מריבו.

(דף קצ"ב ע"ב), בעניין "מה כתיב בה? אמר לו: לא תרצח" וכו'; עיינו שם. ועל כך נאמר: "הי' יחתו מריבו".

והנה הנגינה על שם הוי' הזה הוא גרשיים. שהוא בי' קווין ובפרדס שער הטעמים נקי' תרין גרישין ונגינה זו היינו שני קולות.

והנה טעם המקרא שעל שם הוי' זה הוא גרשיים, כלומר שני קווים; ובספר פרדס, בשער הטעמים, הוא נקרא "תרין גרישין" — שני גרשים. טעם זה מושר בשני קולות.

4 והוא כי הנה כדי להיות המתקת הדינין וביטולן צ"ל ע"י המשכה מבחי' חסד דא"א שהוא למעלה מעלה מהחסד דז"א שהחסד דז"א נקי' חסד עולם וע"ז נאמר ולך אדי' חסד

והענין הוא שכדי להמתיק את הדינים ולבטלם, הדבר צריך להיעשות באמצעות המשכה מבחינת חסד דעתיק יומין, שהיא למעלה מעלה מחסד דז"א. חסד דז"א נקרא "חסד עולם", ועליו נאמר: "ולך הי' חסד,

כי אתה תשלם לאיש כמעשהו דהיינו לפי ערך מעשה בני אדם וכפי האתעדל"ת [האתערותא דלתתא] כך הוא האתעדל"ע [האתערותא דלעילא] והמשכה מחסד זה וע"כ נקי' חסד עולם שהוא בגבול ומדה.

כי אתה תשלם לאיש כמעשהו": כלומר, לפי מידת מעשיהם של בני האדם; כפי שהיא האתערותא דלתתא, כך היא האתערותא דלעילא והמשכה מחסד זה. לכן הוא נקרא "חסד עולם", מפני שהוא נתון בגבול ובמידה.

5 וע"כ שם מוצאים המקטרגים מקום לקטרג וכמו בלעם שחפש ומצא המקומות שעתידיים ישראל לחטוא וע"ז רצה לקטרג ללמד חובה כוי' לעורר מדת הדין.

לכן דווקא שם מוצאים המקטרגים מקום לקטרג, כפי שהיה אצל בלעם, שחיפש ומצא את המקומות שבהם עתידיים ישראל לחטוא, ובכך ביקש לקטרג וללמד עליהם חובה וכו', כדי לעורר את מידת הדין.

אבל בחי' חסד דא"א הוא חסד עילאה ונקי' רב חסד לפי שמאיר ומתפשט מבחי' א"ס בלי גבול אבל בחינת חסד של אריך אנפין היא חסד עליון, והיא נקראת "ורב חסד", מפני שהיא מאירה ומתפשטת מבחינת אין סוף בלי גבול

ומדה [עיי' באגה"ק [באגרת הקודש] ס"י יו"ד ע"פ חסדי ה'] ושם אין אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] מגיע כלל כ"א החסד יורד ונמשך בתמידות מצד עצמו

או מידה [עיינו באגרת הקודש, סימן י', על הפסוק "חסדי ה'"]; ושם אתערותא דלתתא אינה מגיעה כלל, אלא החסד יורד ונמשך תמיד, מצד עצמו,

כי חפץ חסד הוא וע"כ ע"י המשכה מבחי' חסד זה מתבטלים כל הדינים ואין הקטרוגים תופסים מקום כלל (ועמ"ש ע"פ ולא אבה הוי' אלקיך לשמוע אל בלעם).

כי "חפץ חסד הוא". לכן, על ידי המשכה מבחינה זו של חסד, מתבטלים כל הדינים, ולקטרוגים אין מקום כלל (ועיינו כמה שנכתב על הפסוק "ולא אבה הי' אלקיך לשמוע אל בלעם").

אך כי החסד דא"א עצמו א"א לו כלל להיות נמשך למטה כי הוא בלי גבול ולא יוכלו לקבל ע"כ צריך שיתלבש בחסד דז"א שהוא בחי' כלי לגילוי אור חסד דא"א

אלא שחסד של אריך אנפין עצמו אינו יכול כלל להימשך למטה, שכן הוא בלי גבול, והתחתונים אינם יכולים לקבלו. לכן עליו להתלבש בחסד של ז"א, שהוא בחינת כלי לגילוי אור החסד של אריך אנפין.

(וחסד דז"א נק' גופא לגבי רב חסד שהוא כמו בחי' נשמה לחסד דז"א וכמו עד"מ מהנשמה עצמה בלי התלבשות בגוף לא יהיה רק השפעת רוחניים

(וחסד של ז"א נקרא "גוף" ביחס ל"רב חסד", שהוא כמו בחינת נשמה לחסד של ז"א; וכמשל, מן הנשמה עצמה, בלי שתתלבש בגוף, תהיה רק השפעה של דברים רוחניים,

אבל להיות ממנה השפעות גשמיים הוא דוקא ע"י אמצעות התלבשותה בגוף, כמ"כ [כמו כן] בחי' ורב חסד הוא למעלה ממהות בחי' חסד כ"א שהוא מקור החסד

אבל השפעות גשמיות יכולות לבוא ממנה דווקא באמצעות התלבשותה בגוף. כך גם בחינת "ורב חסד" היא למעלה ממהותו של חסד; היא אינה חסד בפני עצמה, אלא מקור החסד,

וכמאמר אב הרחמים פי' אב ומקור למדת הרחמים ע"כ א"א שיומשך ממנו השפעות בבי"ע כ"א ע"י התלבשותו בחסד דאצי' שנק' גופא חסד דרועא ימינא כו' וכמ"ש בזהר באדרא)

כמו בביטוי "אב הרחמים", שפירושו אב ומקור למידת הרחמים. לכן אי אפשר שהשפעות יימשכו ממנו לבי"ע אלא באמצעות התלבשותו בחסד של אצילות, הנקרא "גוף" — "חסד דרועא ימינא" וכו', וכמו שכתוב בזהר באידרא)

(דקל"ג ע"ב) וחסד דקשוט לאו בחי' גופא אתמר אלא בחי' דנשמתא כו', ועוד דכיון שהחסד דא"א הוא בלי גבול ואין אתעדל"ת [אתערותא דלתתא]

(עמ' 133ב): "וחסד של אמת אינו נאמר על חיי הגוף אלא על חיי הנשמה" וכו'. ועוד, מכיון שהחסד של אריך אנפין הוא בלי גבול, וההתעוררות מלמטה

תופס מקום כלל א"כ היו החיצונים יכולים ג"כ לקבל ממנו ומשי"ה [ומשום הכי] צ"ל המשכה מחסד דא"א ע"י חסד דז"א בכדי שבחי גילוי זה דחסד עלאה יומשך

אינה תופסת שם מקום כלל, הרי שגם החיצונים יכלו לקבל ממנו. משום כך ההמשכה מחסד של אריך אנפין צריכה לעבור דרך החסד של ז"א, כדי שגילוי זה של החסד העליון יומשך

רק בסט' [בסטרא] דקדושה ועמ"ש ע"פ ויאבק איש וע"פ עבדים היינו כו' ויוציאנו ה' אלקינו או"א [אבא ואימא] שהלבישו לזרועות דא"א.

רק לצד הקדושה. ועיינו במה שכתוב על הפסוק "ויאבק איש", ועל הפסוק "עבדים היינו וכו'", "ויוציאנו ה' אלקינו": אבא ואמא, שהתלבשו בזרועות של אריך אנפין.

6 וזהו שהנגינה של שם ה' יחתו מריביו הוא גרשיים שהם ב' תנועות זו למעלה מזו להורות שהיא המשכה ממקום עליון מאד מא"א [מאריך אנפין] לז"א שצ"ל בזה ב' המשכות הא' מחסד דא"א לאו"א [לאבא ואימא].

וזהו הטעם לכך שטעם השם בפסוק "הוי" — יחתו מריביו" הוא גרשיים, שהם שתי תנועות זו מעל זו, כדי להורות על המשכה ממקום עליון מאוד, מאריך אנפין לז"א, שבה נדרשות שתי המשכות: הראשונה מחסד דאריך אנפין לאבא ואמא;

7 ואח"כ מאו"א [מאבא ואימא] נמשך לז"א. ולכך נגינה זו היא ב' תנועות [ועמ"ש בד"ה שיר השירים בענין ב' בחי' חתן חות דרגא כו']

ואחר כך נמשכת ההשפעה מאבא ואמא אל ז"א. לכן הטעם הזה מורכב משתי תנועות [ועיינו במה שנכתב במאמר הפותח במילים "שיר השירים", בעניין שתי בחינות של חתן: "חת דרגא" וכו',

ובד"ה לבבתני ב' לבבות כו' ע"ש] ואזי כשנמשך משם הוי' דא"א בז"א ע"י יחתו מריביו שמתבטלים כחות הדין שהן מריביו דז"א.

ובמאמר הפותח במילים "לבבתני" — שני לבבות וכו'; עיינו שם]. ואז, כאשר הוי' של אריך אנפין נמשכת אל ז"א, מתקיים "יחתו מריביו": כוחות הדין, שהם המתנגדים לז"א, מתבטלים.

8 ובוהר פי' מריב וי' כי הוי"ו הוא ששה מדות דז"א שהחסד גובר בהן דבחי' גבורה שבו היא בבחי' לאכללא שמאלא בימינא כני"ל והמקטרגים שלמעלה בהיכלות

ובוהר מפרש "מריב וי" — מי שמתקוטט עם הוי"ו: הוי"ו היא שש המדות של ז"א, שבהן החסד גובר, שכן בחינת הגבורה שבו היא באופן של "לאכללא שמאלא בימינא", כפי שהוסבר לעיל. והמקטרגים שלמעלה, שבהיכלות

החיצונים המקטרגים על ישראל הם נגד בחי' זו ממש ונקי' מריביו וכמ"ש בתורה בפ' בלעם ויחר אף אלקים כי הולך הוא כו' וע"י התגלות שם הוי' דא"א בז"א עי"ז יחתו מריביו.

של החיצונים, המקטרגים על ישראל, מתנגדים בדיוק לבחינה זו, ונקראים "מריביו" — מי שמתקוטטים עמו. וכך נאמר בתורה בפרשת בלעם: "ויחר אף אלקים כי הולך הוא" וכו'. ועל ידי התגלות שם הוי' של אריך אנפין בז"א, על ידי כך "יחתו מריביו" — יישברו המתנגדים לו.

9 והוא ע"ד מ"ש ויעבור הוי' על פניו ויקרא הוי' שזה היה אחר חטא העגל ולהמשיך סליחה ומחילה הוא דוקא על ידי שהמשיך משה רבינו ע"ה [עליו השלום] י"ג מדות הרחמים דא"א

וזה בדומה למה שנאמר: "ויעבור הוי' על פניו ויקרא: הוי', הוי'". הדבר היה לאחר חטא העגל; והמשכת סליחה ומחילה התאפשרה דוקא באמצעות המשכת שלוש עשרה מידות הרחמים של אריך אנפין בידי משה רבינו, עליו השלום.

ולכן אמר אם אין פניך הולכים אל תעלנו מזה שהרי ע"פ דין אינן ראויים כיון שחטאו.

ולכן אמר: "אם אין פניך הולכים — אל תעלנו מזה", שכן על פי מידת הדין הם לא היו ראויים לכך, כיוון שחטאו.

10 וזהו ויקרא הוי' ופסיק טעמא בינייהו שקרא והמשיך משם הוי' דא"א בשם הוי' דז"א והמשכה זו צי"ל עי"י ויעבור הי' על פניו. פניו הם חו"ב [חכמה ובינה] כמ"ש חכמת אדם תאיר פניו כו'.

וזהו [פירוש] "ויקרא: הי', הי'", כשהטעמים מפסיקים בין שני השמות: הוא קרא והמשיך משם הוי' של אריך אנפין אל שם הוי' של ז"א (המדות). המשכה זו צריכה לעבור דרך "ויעבור הי' על פניו". "פניו" הם חכמה ובינה, כמו שנאמר: "חכמת אדם תאיר פניו" וכו'.

11 והחסד דא"א נמשך עי"י או"א [אבא ואימא] לז"א כני"ל. ולכן גם כאן הנגינה של שם הוי' דיחתו מריביו הוא גרשיים כו'

וחסד דא"א נמשך דרך אבא ואמא אל ז"א, כפי שהוזכר לעיל. לכן גם כאן, הטעם שעל שם הוי' בפסוק "יחתו מריביו" הוא גרשיים וכו'.

[והנה גרשיים הוא ג"כ לשון גירושין וכמ"ש בענין עבודת בני גרשון שהוא ג"כ לגרש החיצונים והוא ג"כ ע"י המשכת רב חסד בו"ק [בו קצוות] דז"א שהם השיתא גוונים

[והנה גרשיים הוא גם מלשון גירושין, כפי שנכתב בעניין עבודתם של בני גרשון, שעבודתם היא גם לגרש את החיצונים; וגם עניין זה נעשה על ידי המשכת "רב חסד" בו"ק דז"א, שהן שיתא גוונים;

וזהו גרש ואח"כ ו' ואח"כ ה' וכמ"ל [וכמה שכתוב לעיל] והוא כענין ה' יחתו מריבו ו' כנ"ל]:
וזהו גרש, ואחר כך ו', ואחר כך ה' [בשם גרשון], כפי שנכתב לעיל. וזהו בדומה לעניין "הוי' יחתו מריבו" — "מריב וי", כפי שהוזכר לעיל].

12 ב עליו בשמים ירעם. פ"י מלבד מה שהחסד דא"א מתלבש בתוך החסד דז"א שע"י יחתו מריבו בעלי הדין.

2. "עליו, בשמים, ירעם". פירוש הדבר הוא: מלבד חסד של אריך אנפין המתלבש בחסד של ז"א, ובכך נשברים בעלי הדין המתנצחים עמו,

עוד זאת יעשה נפלאות שירעם עליהם בקול רעם אח"כ גם מחסד דא"א עצמו כמו שהוא שלא ע"י התלבשות בחסד דז"א שאז החסד

יתר על כן, הוא יעשה נפלאות: לאחר מכן ירעם עליהם בקול רעם, גם מחסד של אריך אנפין עצמו כפי שהוא, ולא באמצעות התלבשות בחסד של ז"א; כי אז החסד

פשוט יותר מכשמתלבש בחסד דז"א שמעלים קצת על החסד דא"א [ובזהר שם פ"י ענין עליו בשמים דר"ל [דרוצה לומר] טלא דעתיקא הנמשך על ז"א הנק' שמים.

מתפשט יותר משהוא מתפשט כשהוא מתלבש בחסד של ז"א, המסתיר במידה מסוימת את חסד של אריך אנפין. [ובזהר שם מבואר עניין "עליו, בשמים": הכוונה היא לטל של עתיקא, הנמשך על ז"א, הנקרא "שמים".

13 ויש לכוונו ג"כ עם פ"י זה. כי המשכת טלא דבדולחא ומו"ס [ומוחא סתימאה] היא בחי' עליונה יותר מהמשכת חסד דא"א שבבחי' חסד דא"א שייך התלבשות שמתלבש ממש בחכמה כו' וממנו לז"א התלבשות ממש

ואפשר להתאים זאת גם לפירוש הזה. שכן המשכת טלא דבדולחא ומו"ס היא ממדרגה עליונה יותר מהמשכת חסד דא"א, משום שבחינת חסד דא"א שייכת להתלבשות: היא מתלבשת ממש בחכמה וכו', ומשם בז"א בהתלבשות ממש;

אבל בחיי מו"ס [מוחא סתימאה] וטלא דכדולחא הוא למעלה מבחי התלבשות ממש כי הוא מג"ר [מגי ראשונות] דכתר בחיי תחתונה שבמאציל כו'

אבל בחינת מו"ס וטלא דכדולחא היא למעלה מהתלבשות ממש, שכן היא מג"ר דכתר, בחינה תחתונה שבמאציל וכו';

ומבחי זו נמשך להיות ירעם על בעלי הדין המקטרגים כו' ביתר שאת מבחי יחתו מריביו. (וע' בזהר פי' וישלח דף קס"ו ע"ב).

ומבחינה זו נמשכת ההמשכה להיות "ירעם" על בעלי הדין המקטרגים וכו', ביתר שאת מבחינת "יחתו מריביו". (ועיינו בזהר, פרשת וישלח, דף קס"ו ע"ב).

וז"ש [וזהו שכתוב] דהע"ה [דוד המלך עליו השלום] [שמואל ב' כ"ב] ירעם מן שמים הי' ועליון יתן קולו כו' פי' שדהע"ה [שדוד המלך עליו השלום] היה ענוותן ולא תלה בזכותו אלא ע"ד וחנותי את אשר אחון וגו' וזהו שאמר דוד המלך עליו השלום [שמואל ב' כ"ב]: "הי' ירעם מן שמים ועליון יתן קולו" וכו'. פירוש הדבר הוא שדוד המלך עליו השלום היה עניו, ולא תלה זאת בזכותו, אלא בדרך של "וחנותי את אשר אחון" וכו';

דהיינו ע"י התגלות בחיי א"א שמשם נמשך להושיעו מכף כל אויביו וזהו ועליון יתן קולו פי' ועליון היינו בחיי א"א שהחסד דא"א נקי חסד עילאה:

כלומר, על ידי התגלות בחינת א"א, שממנה נמשכה לו ההצלה "מכף כל אויביו". וזהו "ועליון יתן קולו": פירוש "ועליון" הוא בחינת א"א, שכן חסד דא"א נקרא חסד עילאה.

14 וישלח חציו וכו'. היינו השפעת גבורות עליונות דקדושה לכלות ולהאכיד כחות הדין המקטרגים והם אויבי הי' המונעים ההשפעה:

"וישלח חציו" וכו': כלומר, השפעת הגבורות העליונות של הקדושה, כדי לכלות ולהשמיד את כוחות הדין המקטרגים. הם אויבי הי', המונעים את השפע.

15 ויתן עוז למלכו. עוז הוא בחיי גבורות והוא קו השמאל שיהיה נמשך רק למלכו במל' דאצי' בשביל לעורר האהבה וכמ"ש שמאלו תחת לראשי ולא יומשך ממנו לחיצונים שאז הגבורות ע"ד בחיי דין ח"ו [חס ושלום].

"וייתן עוז למלכו". עוז הוא בחינת גבורות, והוא קו השמאל, שנמשך רק "למלכו", למלכות דאצילות, כדי לעורר אהבה, ככתוב: "שמאלו תחת לראשי"; ואין להמשיך ממנו אל החיצונים, שאז הגבורות יהיו בבחינת דין, חס ושלום.

והענין שיש ב' בחי' בקו השמאל. האי' ע"ד שמאלו תחת לראשי שמעורר נשיי' [נשמות ישראל] להיות להן הגבהה ברשפי אש האהבה כו' והוא ע"ד ויחמו הצאן.

והעניין הוא שיש שתי בחינות בקו השמאל. הראשונה היא בבחינת "שמאלו תחת לראשי": היא מעוררת את נשמות ישראל להתרומם ב"רשפי אש" האהבה וכו', והיא בבחינת "ויחמו הצאן".

שכל עיקר היחוד הוא ע"י התעוררות הגבורה ורשפי אש האהבה בבחי' חמימות והתגברות משא"כ מבחי' קרירות כנ"ל ועמ"ש מזה בפ' תזריע בד"ה עולם לאכסדרה הוא דומה.

שכן עיקרו של כל ייחוד הוא באמצעות התעוררות הגבורה ורשפי אש האהבה, בבחינת חום והתגברות; לא כך מבחינת הקרירות, כנזכר לעיל. וראו מה שנכתב על כך בפרשת תזריע, במאמר המתחיל "עולם לאכסדרה הוא דומה".

והבי' כענין מארז"ל [מאמר רבותינו זכרונם לברכה] (סוטה מ"ז ע"א) שמאל דוחה וימין מקרבת. ומבחי' זו ע"י השתלשלות נמשך יניקת החיצונים בעלי הדינים קשים

והשנייה היא כעניין מאמר חז"ל (סוטה מ"ז ע"א): "שמאל דוחה וימין מקרבת". מבחינה זו, באמצעות השתלשלות, נמשכת יניקה לחיצונים, בעלי הדינים הקשים,

שהם רק שמאל דוחה בלי שום ימין מקרבת כי אין בהם בחי' לאכללא שמאלא בימינא.

שהם רק שמאל דוחה, בלי שום ימין מקרבת, שכן אין בהם בחינת "לאכללא שמאלא בימינא".

אמנם אחר שיחתו מריבו ע"י החסד דא"א אזי גם בחי' הגבורות יהיו רק ע"ד ויתן עוז למלכו ע"ד שמאלו תחת לראשי שבהתכללות הגבורות בהחסד יהי' [יהיה] ההשפעה ביתר שאת וחיות גדול וז"ש [וזהו שכתוב] הי' עוז לעמו יתן כו'

אולם לאחר ש"יתפרדו כל פועלי או"ן" באמצעות החסד דא"א, גם בחינת הגבורות תהיה רק בבחינת "וייתן עוז למלכו", כעניין "שמאלו תחת לראשי"; שכן כאשר הגבורות נכללות בחסד, ההשפעה תהיה בעוצמה רבה יותר ובחיות גדולה. וזהו שנאמר: "הי' עוז לעמו ייתן" וכו'.

[ועיין בזהר פ' לך דפ"ד אי' מענין ויתן עוז כו' ועיין בפ"י הרמ"ז [הרב משה זכות] פ' אמור דצ"ג ב' בענין דרשו הי' ועוזו.

[ועיינו בזהר, פרשת לך לך, דף פ"ד ע"א, בעניין "וייתן עוז" וכו'; ועיינו בפירוש הרמ"ז, פרשת אמור, דף צ"ג ע"ב, בעניין "דרשו הי' ועוזו".]

16 והנה מבואר למעלה שחסד דא"א זהו נקי יד הגדולה וזהו ענין הי' יחתו מריבו בנגינה גרשיים כו'

והנה, כפי שהתבאר לעיל, החסד של אריך אנפין הוא הנקרא "היד הגדולה", וזהו עניין "הי' — יחתו מריבו", בנגינה גרשיים וכו';

ויתן עוזו "לשזהו בחי' יד החזקה וירם קרן משיחו זהו יד הרמה וכמ"ש ולו יקחת עמים כו'".

"ויתן עוזו" — אפשר לומר שזהו עניין "היד החזקה"; "וירם קרן משיחו" — זהו עניין "היד הרמה"; וכמו שכתוב: "ולו יקחת עמים" וכו'.

והנה המשכה זו שיהי' [שיהיה] התגלות החסד דא"א למטה אינו ע"פ דרך הטבע של סדר ההשתלשלות רק הצדיקים הגדולים [הגדולים] יכולים להמשיכו בתפלתן שיומשך להתגלות למטה.

והנה, המשכה זו — שתהיה התגלות החסד של אריך אנפין למטה — אינה על פי הסדר הטבעי של סדר ההשתלשלות; רק צדיקים גדולים יכולים להמשיכה באמצעות תפילתם, כך שתימשך להתגלות למטה.

וזה הי' [היה] עבודת ויגיעת מרע"ה [משה רבינו עליו השלום] בתפלתו להמשיך י"ג מדה"ר [מדות הרחמים] שהוא המשיכן וכמ"ש וימהר משה ויקד ארצה וישתחו [וכמ"ש בזהר באדרא (דקל"ח א')]

וזו הייתה עבודתו ויגיעתו של משה רבנו בתפלתו: להמשיך את י"ג מידות הרחמים, שהרי הוא שהמשיכן, וכמו שכתוב: "וימהר משה ויקד ארצה וישתחו" [וכמו שכתוב בזהר, באידרא (דקל"ח א')]

כמה חילא דמשה דאחית מכילין דרחמי לתתא כו' ע"ש ועיין עוד בזהר שלח (דקס"א ב')

"כמה חילא דמשה דאחית מכילין דרחמי לתתא" וכו'; עיין שם. וראה עוד בזהר, שלח (דקס"א ב'),

כפ"י ועתה יגדל נא כח אדי' ועמ"ש כפ"י שלח בפסוק זה ויש הפרש שבפ"י כי תשא נז' [נזכר] י"ג מדות הרחמים והיינו שנמשך י"ג ת"ד [תיקוני דיקנא] מא"א [מאריך אנפין] לז"א ובפ"י שלח נז' [נזכר] ט' תיקונים דדיקנא דז"א ועיין באדרא

בפירוש "ועתה יגדל נא כח אדי"; וראה מה שכתוב בפרשת שלח על פסוק זה. ויש הבדל: בפרשת כי תשא נזכרות י"ג מידות הרחמים, כלומר י"ג תיקוני הדיקנא נמשכים מאריך אנפין לז"א; ואילו בפרשת שלח נזכרים ט' תיקוני הדיקנא של ז"א. ועיין באידרא

(דקל"ט א') תאנא כד נחית מן דיקנא יקירא עילאה כו' בתשעה תיקונים כו' ובאדר"ז [ובאדרא זוטא] (דרצ"ה ע"א וע"ב)

(דקל"ט א'): "תאנא כד נחית מן דיקנא יקירא עילאה" וכו', "בתשעה תיקונים" וכו'; ובאידרא זוטא (דרצ"ה ע"א וע"ב):

הני תשעה תקונין אמרן משה כוי דאע"ג [דאף על גב] דתליסר תיקונין לא אמרן [השתא] בכוונה תליא מילתא כוי

"הני תשעה תקונין אמרן משה" וכו'; "דאע"ג דתליסר תיקונין לא אמרן [השתא] בכוונה תליא מילתא" וכו'.

ועי"ש היטב דכח הי' הוא המשכה ממזל דא"א להאיר בטי ת"ד [תיקוני דיקנא] דז"א וכמ"ש גי"כ באד"ר [באדרא רבא] (דק"מ סע"א [סוף עמוד א]) ועיין בזהר ס"פ נשא (דקמ"ז תחלת עמוד א') ובמק"מ [ובמקדש מלך] שם

ועיין שם היטב, שכוח הי' הוא המשכה מהמזל של אריך אנפין, כדי להאיר בתשעת התיקונים של זקן ז"א; וכך נכתב גם באידרא רבא (עמוד 140, סוף צד א). ועיין בזהר, סוף פרשת נשא (עמוד 147, תחילת צד א), ובמקדש מלך שם.

וכן גם בגי"ע [בגן עדן] אין גלוי מבחי' זו דא"א אלא לצדיקים הגדולים דירתין תי' עלמין דכסופין הנמשכים מא"א [מאריך אנפין] כוי.

וכך גם בגן עדן אין גילוי של בחינה זו של אריך אנפין, אלא לצדיקים הגדולים, היורשים את ארבע מאות עולמות הכיסופים הנמשכים מאריך אנפין וכו'.

ועיין מ"ש בביאור ע"פ אני הי' אלקיכם אשר הוצאתי אתכם מאמ"צ [מארץ מצרים]. מענין חסד עילאה הני"ל.

ועיין במה שנכתב בביאור על הפסוק "אני הוי' אלקיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים", בענין החסד העליון שהוזכר לעיל.

ועיין עוד מענין הי' יחתו מריבו בפ"ק [בפרק קמא] דר"ה [דראש השנה] (די"ז ע"א) ועמ"ש בד"ה ויאבק איש עמו בירושלמי פ"ד דברכות הלכה ג'.

ועיין עוד בענין "הוי' — יחתו מריבו" בפרק הראשון של ראש השנה (דף יז ע"א); ועיין במה שנכתב במאמר המתחיל "ויאבק איש עמו". בירושלמי, פרק ד של ברכות, הלכה ג:

תשע ברכות של ר"ה [ראש השנה] מניין א"ר [אמר רבי] אבא קרטוגנא כנגד תשע אזכרות שכתוב בפ' חנה וכתוב בסופה הי' ידין אפסי ארץ ור"ל [ורוצה לומר] ור"ה [וראש השנה] יום הדין הוא ועי' מזה גי"כ בש"ס [בששה סדרים] דילן פ"ד דברכות (דכ"ט ע"א)

"תשע ברכות של ראש השנה, מניין? אמר רבי אבא קרטוגנא: כנגד תשע הזכרות הכתובות בפרשת חנה"; ובסופה כתוב: "הוי' ידין אפסי ארץ". כלומר, וראש השנה הוא יום הדין. ועיין בענין זה גם בתלמוד שלנו, פרק ד של ברכות (דף כט ע"א).

ובר"ה [ובראש השנה] כתיב ויבואו בני האלקים להתיצב על ה' ויבא גם כו' וע' זח"ב [זהר חלק ב'] ר"פ בא ובפ' תצוה (קפ"ד א')

ובעניין ראש השנה כתוב: "ויבואו בני האלקים להתיצב על הוי", ויבוא גם" וכו'. ועיין בזוהר, חלק ב, בראש פרשת בא, ובפרשת תצוה (קפ"ד ע"א),

ובפ' פנחס דרל"א ועיקר הקטרוג על פריקת עול שיש למטה שמחמת זה אינן ראויים להתגלות מלכותו ית' וכמ"ש בד"ה תקעו בחודש שופר ועז"נ [ועל זה נאמר] ה' יחתו מריביו.

ובפרשת פנחס, דף רל"א. ועיקר הקטרוג הוא על פריקת העול שלמטה, שבגללה אינם ראויים להתגלות מלכותו יתברך, כפי שנכתב במאמר המתחיל "תקעו בחודש שופר"; ועל כך נאמר: "הוי" יחתו מריביו".

ויתן עוז למלכו. וכמ"ש ה' מלך גאות לבש לבש ה' עוז כו'. ולכן יש ט' אזכרות להמשיך ט"ס [ט' ספירות] במלכות שהיא בעצם נקודה א' והמשכה זו מט"ס [מט' ספירות] העליונות.

"ויתן עוז למלכו". וכפי שכתוב: "הוי" מלך גאות לבש, לבש הוי עוז" וכו'. לכן יש תשע הזכרות [של השם], כדי להמשיך תשע ספירות במלכות, שהיא במהותה נקודה אחת; והמשכה זו היא מתשע הספירות העליונות.

וזהו ועוז מלך משפט אהב פי' ועוז מלך ע"ד ארוממך אלקי המלך וכענין ועתה יגדל נא כח אדני כמ"ש לקמן על פסוק זה בפ' שלח ועיין מענין ויתן עוז ברבות שמות פרשה א' (דק"י ע"א)

וזהו [פירוש] "ועוז מלך משפט אהב": פירוש "ועוז מלך" הוא על דרך "ארוממך אלקי המלך", וכמו ענין "ועתה יגדל נא כח ה'", כפי שכתוב להלן על פסוק זה בפרשת שלח. ועיינו בענין "ויתן עוז" בשמות רבה, פרשה א' (עמ' 118א),

ובפ' יתרו פכ"ז. נשא פ"א (דרכ"א ג'). באיכה בפסוק גדע בחרי אף. דע"ב ג' ד'.

ובפרשת יתרו, פרק 27; נשא, פרק 1 (עמ' 221ג); באיכה, על הפסוק "גדע בחרי אף", עמ' 72ג-ד.

ענין וירם קרן ע"י התשובה ועמ"ש בת"א [בתורה אור] פ' יתרו בביאור ע"פ זכור ושמור בפ"י רמה קרני שהוא בחי' עתיקא כו':

ענין "וירם קרן" על ידי התשובה. ועיינו במה שכתוב בתורה אור, פרשת יתרו, בביאור על "זכור ושמור", בפירוש "רמה קרני", שהיא בחינת עתיקא וכו'.

על המהדורה

המהדורה הזאת כוללת לשון המאמר והתרגום לעברית של ימינו.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

התרגום שלנו לעברית של ימינו, מתוך התרגום האנגלי שלנו מלשון הקודש, בלי הערות קה"ת: CC BY 4.0.

המהדורה כולה: CC BY-NC 4.0. מותר להעתיק, להדפיס ולהפיץ בחינם, בציון Kehot Publication Society ו־likuteitorah.com; אסור למכור.
/https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0

התרגום לעברית נעשה מהמהדורה האנגלית של likuteitorah.com בעזרת בינה מלאכותית (openai/gpt-6-luna-pro:batch), כשלשון המאמר לצדו לבדיקה. עדיין לא עבר עריכה אנושית. כל דבר חשוב יש לבדוק מול לשון המאמר.

הרבי ביקש ללמוד את מאמרי פרשת השבוע, «הפרשה החסידית», באותו שבוע, מחולקים לשבעת ימיו (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725). למה ללמוד, וברכות הרבי: /likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha (Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309).

מיזם חינוכי ולא מסחרי. אין כאן מכירה. אין שיוך לקה"ת, ל־Sefaria או לספריית ליובאוויטש. © likuteitorah.com

מתוך /likuteitorah.com/he/likutei-torah/nasso/4

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק